

ชื่อเรื่อง การจัดการเรียนรู้โครงงานอาชีพ ผ่านกระบวนการสอนแบบ CIPPA Model เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ
ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้วิจัย นางสาววรินญา ภูปรังค์

ปีการศึกษา 2568

บทคัดย่อ

กระทรวงศึกษาธิการ ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างอาชีพ อย่างมากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นไปตามนโยบายการพัฒนาทักษะของผู้เรียนให้สามารถประกอบอาชีพได้จริงในโลกยุคใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (ราชกิจจานุเบกษา, 2567) นโยบายการศึกษากระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568-2569 โดยมีงานต้นนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนเป็นที่ประจักษ์ ให้ความสำคัญกับทักษะที่ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริง มีรายได้ระหว่างเรียน เพื่อการสร้างรายได้จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ นั้นเน้นกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และการมีทักษะในการออกแบบงาน การทำงานอย่างมีกลยุทธ์

โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประยุกต์ใช้กระบวนการเทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างสรรค์ผลงานและเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ เจตนาที่ชัดเจนนี้สะท้อนความมุ่งมั่นในการสร้างผู้เรียนให้มีทั้งทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์

ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญสำหรับการดำรงชีวิตในโลกที่เปลี่ยนแปลงไปให้เด็กเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ เช่น การทำอาหาร การปลูกพืชผัก การแปรรูปผลิตภัณฑ์ บูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยผ่านโครงงานอาชีพ สามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหา สร้างคุณค่า และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและยั่งยืน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง พัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับทักษะชีวิต และทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เป็น “พลเมืองที่มีคุณภาพของโลกยุคใหม่”

มีเป้าหมายสำคัญเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ โดยเน้นการเรียนรู้ที่บูรณาการและเชื่อมโยงกับชีวิตจริงจากปัญหาที่กล่าวในการสอนรายวิชาการงานอาชีพ ที่เน้นการพัฒนาทักษะอาชีพนักเรียนอาจไม่กล้าแสดงออก กลัวผิดพลาด ทำงานช้า ไม่รู้ขั้นตอน นักเรียนขาดทักษะพื้นฐาน เช่นการวางแผน ไม่ให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกับผู้อื่น ดังนั้นการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญ และทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสอนแบบ CIPPA Model เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นรูปแบบการวางแผนหรือการสอนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนเป็นสำคัญ

ซึ่งจะดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการคิดได้เรียนรู้ทักษะอาชีพผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การลงมือปฏิบัติจริง การทำงานช่วยกันในกลุ่ม และช่วยสร้างความมั่นใจ และแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ได้ตลอดเวลาที่เหมาะสม เป็นเทคนิคการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริง และ เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง สู่การพัฒนาเป็นทักษะอาชีพ ภายใต้การจัดการเรียนรู้อิงกับชีวิตจริง(ทีศนา แซมณี , 2545) โดยผ่านโครงงานอาชีพจึงทำให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ และผู้เรียนมีความเข้าใจในขั้นตอนการทำงานอย่างมีระบบ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และสมรรถนะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

แนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนา

ด้วยเหตุผลและสภาพปัญหาดังกล่าว ครูผู้สอนจึงได้พิจารณาแนวคิดในการจัดการเรียนรู้โครงงานอาชีพ

ผ่านกระบวนการสอนแบบ CIPPA Model เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กระบวนการสอน CIPPA Model ตามที่ ทีศนา แซมณี (2545) ได้อธิบายไว้ มักจะถูกนำไปใช้ผ่านกระบวนการ 5 ขั้นตอนที่มีโครงสร้างดังนี้

1 การสร้างความรู้ (C - Construction)

นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในการสร้างความรู้ของตนเอง ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการต่างๆ เช่น การสืบค้นข้อมูลใหม่ การวิเคราะห์อย่างละเอียด

การตีความความหมาย การสังเคราะห์ข้อมูลที่หลากหลาย และการสรุปผลการค้นพบของตนเอง

2 การมีปฏิสัมพันธ์ (I - Interaction)

องค์ประกอบนี้มุ่งเน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างมีพลวัตระหว่างนักเรียนและระหว่างนักเรียนกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แบ่งปันประสบการณ์ และเรียนรู้จากมุมมองที่หลากหลาย

3 การมีส่วนร่วม (P - Physical Participation)

นักเรียนได้รับการสนับสนุนให้มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นผ่านการมีส่วนร่วมทางกายภาพโดยตรงและกิจกรรมที่ลงมือปฏิบัติจริง

ซึ่งช่วยเพิ่มความสนใจได้ถึงกิจกรรมที่กว้างขวางและลึกซึ้ง ครอบคลุมการเคลื่อนไหวทางกายภาพที่เกี่ยวข้องกับงาน

4 กระบวนการและผลผลิต (P - Process and Product)

องค์ประกอบนี้เน้นย้ำว่าผู้เรียนควรเข้าใจไม่เพียงแต่ผลลัพธ์สุดท้ายหรือผลผลิตเท่านั้น แต่ยังรวมถึงขั้นตอนที่เป็นระบบ วิธีการ

และกระบวนการพื้นฐานที่นำไปสู่การสร้างสรรค์ผลลัพธ์นั้นด้วย หลักการคือประสิทธิภาพและคุณภาพของผลลัพธ์สุดท้ายขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของกระบวนการที่ใช้โดยตรง

5 การประยุกต์ใช้ (A - Application)

องค์ประกอบสุดท้ายและสำคัญที่สุดเกี่ยวกับการที่นักเรียนนำความรู้และทักษะที่เพิ่งได้รับไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงและสถานการณ์ที่หลากหลาย

การฝึกปฏิบัตินี้ช่วยเสริมการเรียนรู้ พัฒนาความเชี่ยวชาญ และรับประกันการถ่ายทอดทักษะไปยังบริบทเชิงปฏิบัติ

ทั้งนี้จากการสังเกตการณ์สอนในรายวิชาโดยที่ครูผู้สอนยังไม่รู้รูปแบบวิธีสอนที่เหมาะสม และยังขาดความแปลกใหม่ให้กับนักเรียน

เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสนใจบทเรียนมากขึ้นด้วยเหตุนี้ ผู้จัดทำ จึงได้นำการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมอาชีพโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning(ผ่านโครงงาน

(Project-Based Learning : PBL))ร่วมกับกระบวนการสอนโดยใช้กระบวนการ CIPPA Model มาใช้ร่วมในการจัดการเรียนการสอน

จุดประสงค์ และเป้าหมายของการดำเนินงาน

1. เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการสอนแบบ

CIPPA Model

2. เพื่อศึกษาความพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยการจัดการเรียนรู้โครงงานอาชีพ

ผ่านกระบวนการสอนแบบ CIPPA Model เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน

เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ร้อยละ 60 เกิดทักษะอาชีพ ด้วยการจัดการเรียนรู้โครงงานอาชีพ ผ่านกระบวนการสอนแบบ CIPPA Model เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 70 มีความพึงพอใจต่อการสอน ด้วยการจัดการเรียนรู้โครงงานอาชีพ ผ่านกระบวนการสอนแบบ CIPPA Model

เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน

เชิงคุณภาพ

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ ด้วยการจัดการเรียนรู้โครงงานอาชีพ

ผ่านกระบวนการสอนแบบ CIPPA Model อยู่ในระดับดี

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการสอน ด้วยการจัดการเรียนรู้โครงงานอาชีพ

ผ่านกระบวนการสอนแบบ CIPPA Model ในระดับดีมาก

สำหรับนักเรียน

1. นักเรียนได้รับความรู้จากการทำกิจกรรมร่วมกันอย่างสนุกสนาน โดยใช้การจัดการเรียนรู้โครงงานอาชีพ ผ่านกระบวนการสอนแบบ CIPPA

Model เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบภายในกลุ่ม

เพื่อสร้างทักษะอาชีพ ทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม

3. นักเรียนสามารถใช้กระบวนการคิดได้อย่างหลากหลายโดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์

4.

นักเรียนฝึกทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

5.

ผลการประเมินความพึงพอใจพบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โครงงานอาชีพ ผ่านกระบวนการสอนแบบ CIPPA Model

เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

สำหรับครู

1. ครูผู้สอนเกิดทักษะในการจัดการเรียนรู้ เข้าใจธรรมชาติของนักเรียนมากขึ้น นำผลความสำเร็จที่ได้จากการจัดการเรียนรู้โครงงานอาชีพ

ผ่านกระบวนการสอนแบบ CIPPA Model เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน ไปเป็นแนวท้าวประยุกต์ วางแผน ในการจัดการเรียนการสอนครั้งต่อไป

สามารถถ่ายทอดผลความสำเร็จให้แก่เพื่อนครูผ่านการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ PLC

2. เป็นการกระตุ้นครูผู้สอนให้สนใจใฝ่รู้

ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและนำสิ่งใหม่ๆมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.

เป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและการสร้างองค์ความรู้ ทักษะกระบวนการคิด

กระบวนการเรียนรู้ ทักษะอาชีพและทักษะทางสังคมมากขึ้น

ที่อยู่อ้างอิง (URL) : <https://publish.vichakan.net/show/1374>

วันที่ดำเนินการเผยแพร่ : 12 กรกฎาคม 2568

พิมพ์ : วันที่ 18 มิถุนายน 2569 เวลา 00.04 น.